

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. Հայաստանի Հանրապետության 2007 թվականի նոյեմբերի 28-ի վարչական դատավարության օրենսգրքի (այսուհետ՝ Օրենսգիրք) 9-րդ հոդվածի 3-րդ մասում «պալատի նախագահի և առնվազն երեք դատավորի կազմով» բառերը փոխարինել «երեք դատավորի կազմով» բառերով:

Հոդված 2. Օրենսգիրքը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 117.18-րդ հոդվածով.

«Հոդված 117.18. Դատական ակտի բեկանման հիմքերը

1. Դատական ակտի բեկանման հիմքերն են՝

- 1) նյութական իրավունքի նորմերի խախտումը կամ սխալ կիրառումը,
- 2) դատավարական իրավունքի նորմերի խախտումը կամ սխալ կիրառումը»:

Հոդված 3. Օրենսգիրքը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 117.19-րդ հոդվածով.

«Հոդված 117.19. Նյութական իրավունքի նորմերի խախտումը կամ սխալ կիրառումը

1. Նյութական իրավունքի նորմերը համարվում են խախտված կամ սխալ կիրառված, եթե դատարանը՝

1) չի կիրառել այն օրենքը կամ Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագիրը կամ իրավական այլ ակտը, որը պետք է կիրառեր.

2) կիրառել է այն օրենքը կամ Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագիրը կամ իրավական այլ ակտը, որը չպետք է կիրառեր.

3) սխալ է մեկնաբանել օրենքը կամ Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագիրը կամ իրավական այլ ակտը:

2. Նյութական իրավունքի նորմի խախտումը կամ սխալ կիրառումը վճռի բեկանման հիմք է, եթե հանգեցրել է գործի սխալ լուծման»:

Հոդված 4. Օրենսգիրքը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 117.20-րդ հոդվածով.

«Հոդված 117.20. Դատավարական իրավունքի նորմերի խախտումը կամ սխալ կիրառումը

1. Դատական ակտը բոլոր դեպքերում ենթակա է բեկանման, եթե՝

1) դատարանը գործը քննել է ոչ օրինական կազմով, այդ թվում՝ այնպիսի դատավորի կողմից, ով, ՀՀ դատական օրենսգրքի 91-րդ հոդվածի համաձայն, պարտավոր էր ինքնաբացարկ հայտնել.

2) դատարանը գործը քննել է գործին մասնակցող անձանցից որևէ մեկի բացակայությամբ, որը պատշաճ ձևով չի տեղեկացվել նիստի ժամանակի և վայրի մասին.

3) դատական ակտը ստորագրված և կնքված չէ.

4) դատական ակտը ստորագրված և կնքված չէ այն կայացրած դատավորի կամ դատավորների կողմից.

4) դատական ակտը կայացրել է ոչ այն դատավորը, որը մտնում է գործը քննող դատարանի կազմի մեջ.

5) գործից բացակայում է դատական նիստի կամ առանձին դատավարական գործողության կատարման արձանագրությունը.

6) գործի քննության ընթացքում խախտվել են դատավարության լեզվին վերաբերող կանոնները.

7) գործը քննվել է ընդդատության կանոնների խախտմամբ.

8) դատական ակտը շոշափում է գործին մասնակից չդարձված անձանց իրավունքները և պարտականությունները, բացառությամբ այն դեպքի, երբ դատարանը քննվող գործի մասին ծանուցել է տվյալ անձին, սակայն վերջինս չի ցանկացել ներգրավվել գործին.

9) հայցը բավարարվել է ոչ պատշաճ հայցվորի օգտին կամ ոչ պատշաճ պատասխանողի դեմ.

10) առկա են սույն օրենսգրքի 90-րդ հոդվածով սահմանված՝ գործի վարույթը կարճելու հիմքերը:

2. Բացի սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված դեպքերից, դատավարական իրավունքի նորմերի խախտումը կամ սխալ կիրառումը դատական ակտի բեկանման հիմք է, եթե հանգեցրել է կամ կարող էր հանգեցնել գործի սխալ լուծման: Դատարանի՝ ըստ էության ճիշտ դատական ակտը չի կարող բեկանվել միայն ձևական նկատառումներով»:

Հոդված 5. Օրենսգրքի 118.7-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Հոդված 118.7 Վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելը և առանց քննության թողնելը

1. Վճռաբեկ բողոքը վերադարձվում է, եթե

1) վճռաբեկ բողոքը չի համապատասխանում սույն օրենսգրքի 118.5-րդ հոդվածի պահանջներին.

2) վճռաբեկ բողոքը ներկայացվել է օրենքով նախատեսված ժամկետից ուշ, և բացակայում է այն վերականգնելու մասին միջնորդությունը:

2. Վճռաբեկ բողոքը թողնվում է առանց քննության, եթե

1) վճռաբեկ բողոքը բերվել է սահմանված ժամկետը լրանալուց հետո, և բաց թողած ժամկետը վերականգնելու մասին միջնորդությունը մերժվել է.

2) վճռաբեկ բողոքը ներկայացրել է այն անձը, որը վճռաբեկ բողոք ներկայացնելու իրավունք չունի.

3) բողոքարկվել է այն դատական ակտը, որը ենթակա չէ բողոքարկման վճռաբեկության կարգով.

4) վճռաբեկ բողոք ներկայացրած անձը դիմում է ներկայացրել վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու մասին.

5) սույն հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված ժամկետում բողոք ներկայացրած անձը ներկայացրել է բողոք, որում չի վերացրել բողոքում թույլ տրված խախտումները:

3. Վճռաբեկ դատարանը բողոքը վերադարձնելու մասին որոշմամբ սահմանում է երկշաբաթյա ժամկետ՝ թերությունները վերացնելու և վճռաբեկ բողոքը կրկին ներկայացնելու համար՝ նշելով առկա թերությունները:

4. Վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու կամ առանց քննության թողնելու մասին վճռաբեկ դատարանը կայացնում է որոշում՝ գործը վճռաբեկ դատարանում ստանալու պահից մեկ ամսվա ընթացքում:

5. Վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու դեպքում վերաքննիչ դատարանի՝ գործն ըստ էության լուծող դատական ակտը մտնում է օրինական ուժի մեջ, եթե բողոքը երկշաբաթյա ժամկետ չի ներկայացվել վճռաբեկ դատարան:

6. Վճռաբեկ բողոքն առանց քննության թողնելու դեպքում վերաքննիչ դատարանի՝ գործն ըստ էության լուծող դատական ակտը մտնում է օրինական ուժի մեջ»:

Հոդված 6. Օրենսգրքի 118.8-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Հոդված 118.8. Վճռաբեկ բողոքը վարույթ ընդունելը

1. Վճռաբեկ դատարանը բողոքն ընդունում է քննության, եթե գալիս է հետևության, որ՝

1) բողոքում բարձրացված հարցի վերաբերյալ վճռաբեկ դատարանի որոշումը կարող է էական նշանակություն ունենալ օրենքի միատեսակ կիրառության համար, կամ

2) առերույթ թույլ է տրվել կոպիտ դատական սխալ, որը ազդել է գործի ելքի վրա:

2. Սույն հոդվածի իմաստով՝ բողոքում բարձրացված հարցի վերաբերյալ վճռաբեկ դատարանի որոշումը կարող է էական նշանակություն ունենալ օրենքի միատեսակ կիրառության համար, եթե՝

1) նույն հարցի վերաբերյալ առկա են ստորադաս դատարանների առնվազն երկու միմյանց հակասող դատական ակտեր.

2) նույն հարցի վերաբերյալ առկա են ստորադաս դատարանի և Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի՝ միմյանց հակասող դատական ակտեր.

3) բողոքարկվող դատական ակտը հակասում է Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանի որոշման մեջ արտահայտված իրավական դիրքորոշմանը.

4) բողոքարկվող դատական ակտն հակասում է վճռաբեկ դատարանի նախկինում ընդունած որոշումներին.

5) ստորադաս դատարանը հիմնվել է Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի որոշումների հիման վրա՝ չկիրառելով Հայաստանի Հանրապետության օրենքը.

6) վճռաբեկ դատարանը գտնում է, որ բողոքարկվող դատական ակտի կապակցությամբ առկա է իրավակիրառ պրակտիկայի զարգացման խնդիր:

3. Սույն հոդվածի իմաստով կոպիտ են համարվում հետևյալ դատական սխալները՝

1) թույլ է տրվել սույն օրենսգրքի 117.20-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված՝ որևէ խախտում.

2) առերևույթ թույլ է տվել ակնհայտ և էական այնպիսի խախտում, որն ազդել էր գործի ելքի վրա:

4. Վճռաբեկ բողոքը վարույթ ընդունելու մասին վճռաբեկ դատարանը կայացնում է որոշում՝ գործը վճռաբեկ դատարանում ստանալու պահից մեկ ամսվա ընթացքում:

5. Վճռաբեկ բողոքը վարույթ ընդունելուց հետո վճռաբեկ դատարանը որոշմամբ կարող է կասեցնել դատական ակտի կատարումը:

6. Վճռաբեկ դատարանի որոշումները պատշաճ ձևով ուղարկվում են բողոք բերած անձին և դատավարության մասնակիցներին»:

Հոդված 7. Օրենսգրքի 118.9-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Հոդված 118.9 Վճռաբեկ բողոքն վարույթ ընդունելը մերժելը

1. Վճռաբեկ բողոքը վարույթ ընդունելը մերժվում է՝

1) եթե բացակայում են սույն օրենսգրքի 118.7-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերով նախատեսված հիմքերը, և

2) եթե բացակայում են սույն օրենսգրքի 118.8-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հիմքերը:

2. Վճռաբեկ բողոքը վարույթ չընդունելու մասին որոշման մեջ վճռաբեկ դատարանը պետք է հիմնավորի վճռաբեկ բողոքում վկայակոչված վճռաբեկ բողոքը վարույթ ընդունելու՝ սույն օրենսգրքի 118.8-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերով նախատեսված յուրաքանչյուր հիմքի բացակայությունը »:

Հոդված 8. Օրենսգրքի 118.17-րդ հոդվածի 1-ին մասում լրացնել հետևյալ թովանդակությամբ 5.1-րդ կետը.

«5.1) վճռաբեկ բողոքը վարույթ ընդունելու սույն օրենսգրքի 118.8-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հիմքերից որևէ մեկի առկայության հիմնավորումը»:

Հոդված 9. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը: